

דף כו.

עין משפט ב.

הו"מ סימן מה פניף א

א. יכול הסופר ^כ להכין טופסי שטרות שיהיו לו מוכנים, ויכול לכתוב שם הלוח והמלוה וסכום המעות, רק שלא יכתוב הזמן כדי שלא יהיה מוקדם.

ב. שטר שנכתב על הלואה אחת ונפרע, אינו יכול לחזור וללות בו, אפי' אם הכל נעשה באותו יום ואין שאלה של מוקדם, מטעם ^ל דנמחל שיעבודו, וע"כ אינו חוזר ולוה בו.

ג. גם אם פרע ^מ מקצת חובו, אינו חוזר ולוה בו באותו השטר אותו מקצת אפי' באותו יום, דהוי נמחל שיעבודו על המקצת שנפרע.

* וי"א ^נ שמה שנמחל השיעבוד היינו הקנין שעשה וע"כ אם יקבל בקנין מחדש מהני לחזור וללות באותו שטר שנפרע באותו יום ולא אותו אדם

^כ. ממשנה גיטין כ"ו ע"א. ואפי' התורף יכול להכין כר"א שם וכפי' התוס' דמכשיר תורף בשאר שטרות. והש"ך כתב דלרש"י צריך להניח מקום הלוח והמלוה והמעות והזמן, וכן בשטרי מקח צריך להניח מקום הלוקח והמוכר והמעות והשדה והזמן, דלרש"י גזרינן תורף שטרות אטו תורף גיטין.

^ל. מימרא דרב אסי מציעא דף י"ז ע"א. ודעת הסמ"ע דגובה מבני חרי בו, ואין הלוח נאמן לטעון פרעתי, ודעת הש"ך והט"ז דהוא חספא בעלמא ואין גובה אפי' מבני חרי. ובכת"י או שטר שאין בו אחריות חוזר ולוה בו, ולא שייך בו דנמחל שיעבודו, ודוקא שלא מסר לו הכתב יד בעדי מסירה, אבל מסרו בעדי מסירה, שייך בו נמחל שיעבודו, נתיבות ס"ק ב'.

וכתב הסמ"ע דביום שלאחריו אפי' בכת"י יש בו חשש מוקדם, דמלוה על פה מוקדם, קודם למלוה בשטר מאוחר, וכתב הש"ך שגם ביומו היינו במקום שאין חשש קנוניא, ע"ש. ^מ. כתבו הטור בסי' נ"ד. וכתב בעל הלבוש דאם לוח בכתב ידו דכיון שאינו אלא לראיה בעלמא ואינו טורף ממשעבדי, חוזר ולוה בו, וכתב עליו הסמ"ע שיפה כיון, ובלבד שחוזר ולוה בו ביום, דאל"כ אף שאין טורף בו ממשעבדי מ"מ קימ"ל דמלוה ע"פ מוקדם קודם למלוה בשטר מאוחר, כמבואר בסי' ק"ד סעיף י"ג, והב"ח כתב דאפי' בכתב ידו אינו חוזר ולוה בו, ואם לוח אינו גובה בו כלל אפי' מבני חרי כחספא בעלמא. ע"ש.

^נ. מרדכי בפ' כל הגט ובפ' הכותב והביאו הרמ"א. ועיין לקמן בסי' נ"א.

* וי"א דאפי' לא עשה קנין אלא חזר ומסרו לשטר ב בפני עדים, הוי כקנין, דעדי מסירה עיקר.

דף כו:

ח"מ סימן מה סעיף א
עיין בסעיף הקודם

עין משפט א.

ח"מ סימן מו סעיף כד

עין משפט ב.

כד. שלושה שישבו לקיום השטר, ע ושניים מהם מכירים חתימת העדים ואחד אינו מכיר עד שלא חתמו ב מעידים בפניו וחותם, ז משחתמו אין מעידים בפניו וחותם.

כד. כה. מותר לכתוב בשטר לשון הקיום לפני שיתקיים, ק שאין כתיבת הקיום עיקר אלא החתימה. ויש חולקין.

ס. וכתב הש"ך בס"ק ה' דוקא מסרו בפני עדי החתימה דבל"ה הוי מזויף מתוכו אפי' מסרו בפני עדים אחרים.

ע. כתובות כ"א ע"ב.

פ. וכתב הכ"מ בפ"ז מהלכות עדות אע"ג דלקבלת עדות בעינן ג', בדרבנן כגון קיום מהני אפי' בשעה שמעידים נעשים בעצמם דיינים בקבלת עדות זו עצמה, וכתב הרשב"א בתשובה תתקס"ט להכשיר עד החתום בשטר להיות דיין בקיום עד השני שחתם עמו. כ"כ בסמ"ע ובש"ך.

צ. אפי' אחרים, דלאו במותב תלתא הוו כחדא, והוי שקר גמור, שבשעה שחתמו ונתקיים השטר בשני חתימותיהם לא היו בי"ד של שלושה, ונמצא שנתקיים שלא כדין, ש"ך ס"ק נ"ח.

ק. תוס' בדף כ"א ע"ב אהא דרב פפי, ורי"ף בפ"ב דכתובות מדף פ"ה ע"א דליתא לרב פפי.

ולפ"ז מותר גם לביה"ד להכין מעשה בי"ד והחלטות לפני מסירת הגט בפועל דהעיקר החתימה. אך ליש חולקין עדיף א"כ להזהר גם בזה שלא לכתוב לפני שנגמר הדבר. והש"ך כתב דהסברא הראשונה עיקר וזו דעת השו"ע בסתמא. ויש אומרים דבמעשה בי"ד לכו"ע חיישינן גם בלי חתימה וכ"כ הרא"ש והטור בסעיף כ"א.